

Oponentský posudek bakalářské práce

UNIVERZITA KARLOVA Fakulta humanitních studií
Studium humanitní vzdělanosti

Marie Bartoňová
DIY Festival Kolínský majáles jako rituál

Marie Bartoňová si pro svoji bakalářskou práci vybrala pěkné téma – studentský hudební festival v Kolíně. Z textu je patrné, že se autorka hudební antropologii věnuje dlouhodoběji, a tak volba tématu, teoretické ukotvení, zaměření výzkumných otázek dává textu potřebnou akademickou kvalitu. Autorka je seznámena se základními postupy antropologického řemesla, práce má klasickou strukturu akademického textu. Využití, resp. obhájení teoretických konceptů však není úplně přesvědčivé, podobně jako vlastní provedení a cíl výzkumu. Dlouhé popisné pasáže jsou na úkor analýzy, která by textu přinesla větší zaměření na určitou problematiku a věřím, že i čtivost.

Je škoda, když limity práce zvýrazní formální nedostatky, např. nedotažený obsah (str 5). Není obvyklé dávat do obsahu poděkování, abstrakt, klíčová slova, keywords (vše str. 4) ani tam nepatří odkaz na samotný „obsah“, který navíc není na správném místě. Nešikovná je i jeho dvojjazyčnost (keywords, positioning). Tomu se šlo vyhnout prostým vynecháním. Vážnější indicie jsou, že analytické postupy nejsou součástí metodologie a kapitola Hudba v Kolíně a tradice Majálesu stojí mimo strukturu. Jakou roli tato kapitola v textu má? Je výstupem výzkumu a patří proto do empirické části nebo kontextem, teoretickým zázemím? Rozhovory a terénní zápisky nejsou „použité prameny“, ale sebraná data, která slouží pro analýzu. Přepsané rozhovory mohly být případně přílohou textu, v této podobě je ale odkaz na „prameny“ chybný.

„Positioning“ je příliš stručný na samostatnou kapitolu a má spíše povahu úvodu. Je sympatické, že autorka oceňuje kreativitu oproti komerci, cítí, že i na malých scénách se odehrává podstatné, otevírá téma objevování hudby, ale i nových míst, která lze pro akce pro veřejnost otevřít. V těchto pasážích mi trochu schází pojmová či

konceptuální opora pro vyjádření toho, co intuitivně správně cítí. Patří např. komerční festivaly typu Hrady.cz vůbec ke kultuře? Domnívám se, že v Sokolově dichotomii kultura x civilizace je to jen civilizační návod ke konzumaci rádoby zážitku oproti vlastní tvořivosti malých scén a jejich posluchačů, kteří musejí kvalitu objevovat a dobrou muziku napslouchat. Použil jsem příklad z filosofie, ale i v hudební antropologii by se jistě opora pro podobnou artikulaci našla. Ostatně texty Davida Verbuče o DIY to tematizují.

Pokud mohu posoudit, je teoretická literatura dobře vybraná i dostatečně početná včetně celé řady zahraničních titulů. Handicapem textu je bohužel míra, resp. hloubka práce s teoretickými koncepty. Autorka to sama přibližuje slovy, že se téma snažila „zasadit do teoretických konceptů“ (str. 7). Teoretické koncepty nás orientují, zvýznamňují určité věci, umožňují nám lépe porozumět. Autorka je ale užívá příliš instrumentalisticky. „Napasuje“ na určitý koncept (který je relativně dobře vybrán), ale chybí práce s jemným výkladem, přitesávání, kdy užitý koncept poskytne nějaké širší porozumění.

Přihlášení se k hudební antropologii, k Merriamovi a jeho částečná kritika, resp. rozvedení u Shelemay, popis soundscape jsou stručné do té míry, že není zřejmé, oč vlastně konceptuálně jde a jaké cíle si svým výzkumem autorka klade. Čtenář si pak jen těžko dává dohromady, proč je Kolínský majáles popsán jako rituál. Co to je rituál, k čemu nám slouží a v jakém ohledu a zda je užitečné o tomto jevu jako o rituálu uvažovat? Ostatně si myslím, že v tomto směru je využitelná jen Turnerova liminální fáze. Napasování na Gennepovy tři fáze považuji za trochu příliš násilné, resp. nedostatečně obhájené. Proč je Kolínský majáles přechodovým rituálem? Nabízející se téma karnevalu autorka přitom nevyužívá. Důkladněji je představen koncept DIY, jakkoliv i v tomto případě by stálo za to vysvětlit, proč jej Verbuč používá a v jakém ohledu je zkoumání kolínských nadšenců srovnatelné s výzkumem americké kulturní scény. Krátký odstavec o materialitě, místech konaných akcí je nevyužitým potenciálem jak v rovině teoretického představení, tak při analýze dat.

Výzkumná strategie byla zvolena adekvátně terénu. Autorka využívá zúčastněné pozorování a rozhovory. Jakkoliv v textu uvádí, že vedla rozhovory se všemi

organizátory, ve výsledném textu pracuje výhradně s odpověďmi hlavního organizátora. Vzhledem k tomu, že se jedna z kapitol věnuje ekonomicko – organizačnímu pohledu na festival, čekal bych hlubší reflexi účetnictví včetně konkrétnějších finančních informací. Autorka si není příliš vědoma rozdílu mezi daty získanými pozorováním a z rozhovorů. Chybí tak určitá triangulace. Zakotvenou teorii, ke které se autorka v závěru hlásí, neužívá. Naopak chválím, že se autorka věnuje etice.

Empirická část je vlastní etnografií majálesu. Rozdělení na separační, liminoidní a inkorporační fázi sice text strukturuje, zdá se mi však, že koncept není dostatečně silný, resp. není dostatečně vyložen tak, aby byla prokázána jeho užitečnost. Naopak se tím v analýze trochu nedostává místo na rozvíjení dalších témat, která jsou jen naznačena.

I přes naznačené výtky práce čtenáři poskytuje zajímavý pohled do organizace, ideového zázemí i praktických činností spojených s důležitým kulturním fenoménem, kterým pořádání studentského majálesu v Kolíně je. Považuji za přínosné, že se autorka tomuto tématu v mezích bakalářského zpracování tématu věnovala.

Práci doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

V Řevnicích dne 6. května 2024

Mgr. Ondřej Skripnik Ph.D.